

Date: 9th June-2026

BOSHLANG'ICH SINFLARDA ONA TILI DARSLARIDA KREATIV
FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISH USULLARI

Qahramonova Nilufar Adxamjon qizi

Andijon davlat pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 206- talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda ona tili darslarida o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirishning zamonaviy usullari yoritilgan. Kreativ fikrlashning pedagogik va psixologik ahamiyati, uni shakllantirishda interfaol metodlar, didaktik o'yinlar hamda innovatsion texnologiyalarning o'rni tahlil qilingan. Shuningdek, ona tili darslarida kreativ yondashuv orqali o'quvchilarning nutqi, tafakkuri va mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish masalalari asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: kreativ fikrlash, ona tili, boshlang'ich ta'lim, interfaol metodlar, tafakkur, nutq rivoji, didaktik o'yinlar, innovatsion texnologiyalar.

Bugungi kunda ta'lim tizimida o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, muammolarga noodatiy yechim topa olishi hamda ijodiy yondasha bilishini rivojlantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Shu sababli boshlang'ich sinflarda ona tili darslarini zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etish dolzarb masalaga aylangan. Ayniqsa, kreativ fikrlashni shakllantirish orqali o'quvchilarning nutqiy kompetensiyasini rivojlantirish mumkin.

Kreativ fikrlash — bu shaxsning yangi g'oyalarni yaratishi, muammolarga noodatiy yondashishi va mustaqil fikr yuritish qobiliyatidir. Boshlang'ich ta'lim davri bolaning tafakkuri, nutqi va dunyoqarashi faol rivojlanadigan bosqich hisoblanadi. Shu sababli aynan ushbu davrda kreativ fikrlashni rivojlantirish muhim pedagogik vazifalardan biri sanaladi.

Ona tili darslari o'quvchilarning og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish bilan birga, ularning erkin fikrlashi uchun ham keng imkoniyat yaratadi. Dars jarayonida interfaol metodlardan foydalanish o'quvchilarning faolligini oshiradi hamda ijodiy tafakkurini rivojlantiradi. Xususan, "Aqliy hujum" metodida o'quvchilar biror mavzu yuzasidan erkin fikr bildiradilar. Bu usul bolalarda mustaqil va tezkor fikrlash ko'nikmasini shakllantiradi.

Shuningdek, "Klaster" metodi orqali o'quvchilar mavzu yuzasidan tushunchalarni o'zaro bog'lashni o'rganadilar. Ushbu metod tafakkurning tizimli rivojlanishiga xizmat qiladi. "Hikoyani davom ettir", "Rasm asosida matn tuz", "Rolli o'yinlar" kabi topshiriqlar esa bolalarning tasavvuri va ijodiy yondashuvini rivojlantiradi.

Boshlang'ich sinflarda didaktik o'yinlardan foydalanish ham kreativ fikrlashni shakllantirishda samarali vosita hisoblanadi. O'yin jarayonida o'quvchi erkin fikr yuritadi, o'z imkoniyatlarini namoyon qiladi hamda darsga qiziqishi ortadi. Ayniqsa, so'z o'yinlari, topishmoqlar, tez aytishlar va mantiqiy mashqlar o'quvchilarning nutq boyligini oshiradi.

Bugungi raqamli ta'lim sharoitida multimedia vositalari ham kreativ fikrlashni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Slaydlar, animatsiyalar, videoroliklar va



Date: 9th June-2026

interaktiv topshiriqlar dars samaradorligini oshiradi. Natijada o'quvchilar mavzuni qiziqish bilan o'zlashtiradilar hamda mustaqil izlanishga intiladilar.

Ona tili darslarida kreativ fikrlashni rivojlantirish o'quvchilarning nutq madaniyati, erkin fikrlashi va kommunikativ kompetensiyasining shakllanishiga xizmat qiladi. Kreativ yondashuv asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan motivatsiyasini oshiradi va ularni faol shaxs sifatida tarbiyalaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinflarda ona tili darslarida kreativ fikrlashni rivojlantirish zamonaviy ta'limning muhim yo'nalishlaridan biridir. Interfaol metodlar, didaktik o'yinlar va innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslar o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, nutqi va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bois har bir boshlang'ich sinf o'qituvchisi dars jarayonida kreativ yondashuvlarga alohida e'tibor qaratishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar. — Toshkent: Fan, 2017.
2. G'ulomov A. Ona tili o'qitish metodikasi. — Toshkent: O'qituvchi, 2020.
3. Yo'ldoshev J. Ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari. — Toshkent, 2019.
4. Sayidahmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar. — Toshkent: Moliya, 2018.
5. Karimova V. Psixologiya. — Toshkent: O'zbekiston, 2021.

